

فصل اول

«سیاره ما. زمین»

درس اول: گوی آبی زیبا

۱ - سمت قبله برای اکثر مسلمانان جهان رو به کدام جهت جغرافیایی است؟

(تیزهوشان، فرداد ۹۵)

(۱) شمال و شمال شرقی (۲) غرب و جنوب غربی (۳) شرق و جنوب شرقی (۴) جنوب و جنوب شرقی

۲ - کلیه مکان‌هایی که بر روی یک نصف‌النهار قرار دارند، هستند.

(استان تهران، فرداد ۹۵)

(۱) دارای طول جغرافیایی موازی (۲) دارای طول جغرافیایی متقاطع (۳) دارای طول جغرافیایی یکسانی (۴) دارای طول جغرافیایی متفاوتی

۳ - اگر در شهر A که در ۴۵ درجه غربی قرار دارد، ساعت ۸ صبح باشد، در همان لحظه در شهر B که در ۱۵ درجه غربی قرار دارد، ساعت چند خواهد بود؟

(کرمانشاه، بوشهر، فوژستان و شهرستان‌های استان تهران، فرداد ۹۵)

(۱) ۶ صبح (۲) ۱۰ صبح (۳) ۱۳ بعد از ظهر (۴) ۱۴ بعد از ظهر

۴ - کدام گزینه درست می‌باشد؟

(استان اصفهان، فرداد ۹۵)

(۱) بین سیاره‌های بهرام و کیوان، خرده سیارک‌ها دیده می‌شوند.
(۲) در سیاره‌های گازی تعداد قمرها بیشتر است و سیاره زحل ۱۶ قمر دارد.
(۳) بنا بر فرضیه دانشمندان، منظومه خورشیدی از ابری متشکل از «گازها و غبارهای بین سیاره‌ای» پدید آمده است.
(۴) خورشید در مرکز منظومه خورشیدی قرار دارد و فاصله آن تا زحل بیشتر از فاصله آن تا مشتری است.

۵ - بزرگترین سیاره از مجموعه سیارات درونی چه نام دارد؟

(استان فارس، فرداد ۹۵)

(۱) مشتری (۲) زحل (۳) زمین (۴) بهرام

درس دوم: حرکات زمین

۶ - با توجه به خط روز گردان، اگر مسافران کشتی‌ها و هواپیماها از غرب کره زمین به شرق (از قاره آمریکا به قاره آسیا) یک بار

(کرمانشاه، بوشهر، فوژستان و شهرستان‌های استان تهران، فرداد ۹۵)

زمین را دور بزنند، روز آنها چگونه تغییر خواهد کرد؟

(۱) یک ساعت باید ساعت خود را جلو بکشند.
(۲) یک روز تقویمی از مبدا کم می‌شود.
(۳) روز تغییری نخواهد کرد.
(۴) یک روز تقویمی از مبدا جلو می‌افتد.

۷ - تمام گزینه‌های زیر درست بیان شده است، به جز گزینه

(استان آذربایجان شرقی، فرداد ۹۵)

(۱) در روی یک کره جغرافیایی، اگر فاصله مدارها از یکدیگر ۲۰ درجه و فاصله نصف‌النهارها از یکدیگر ۲۰ درجه باشد، در مجموع ۱۸ مدار و ۱۸ نصف‌النهار خواهیم داشت.
(۲) اگر در نقطه A به مختصات ۶۰ درجه شرقی و ۶۰ درجه شمالی، ساعت ۲ بعد از ظهر باشد؛ در نقطه B به مختصات ۹۰ درجه غربی و ۲۰ درجه جنوبی ساعت ۴ صبح خواهد بود.

(۳) هنگامی که خورشید در اول تیرماه در نیمکره شمالی به مدار رأس السرطان به طور عمودی می‌تابد، در نیمکره جنوبی کوتاه‌ترین روز سال است و فصل زمستان آغاز می‌شود.

(۴) به دلیل تمایل محور قطب‌ها بر سطح مدار گردش وضعی زمین، درازای شب و روز نامساوی می‌شود.

۸ - کدام گزینه از نتایج مایل بودن محور قطب‌ها بر سطح مدار گردش انتقالی زمین نمی‌باشد؟

(استان اردبیل، فرداد ۹۵)

(۱) تغییر زاویه تابش آفتاب در طول سال (۲) اختلاف ساعت در مناطق مختلف کره زمین (۳) نامساوی بودن درازای شب و روز (۴) پیدایش فصل‌های مختلف در کره زمین

۹- اگر در کشور ایران هنگام ظهر پشت به طرف خورشید بایستیم، دست چپ ما چه جهتی را نشان می‌دهد؟

- (۱) شمال (۲) غرب (۳) شرق (۴) جنوب
(استان خراسان رضوی، فرداد ۹۵)

۱۰- کشور چین حدوداً بین طول جغرافیایی $75^{\circ}E$ و $135^{\circ}E$ قرار دارد. تعیین کنید این کشور می‌تواند دارای چند ساعت رسمی باشد؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵
(استان خراسان رضوی، فرداد ۹۵)

۱۱- اگر مریم در ساعت ۸ صبح از تهران با زهرا که در توکیو زندگی می‌کند، تماس تلفنی برقرار کند با در نظر گرفتن طول جغرافیایی تهران که 52° درجه می‌باشد و توکیو 139° درجه، ساعت این تماس تلفنی در توکیو را مشخص کنید:

- (۱) ۱۲ و ۵۸ دقیقه (۲) ۱۲ و ۱۵ دقیقه (۳) ۱۳ و ۴۸ دقیقه (۴) ۱۳ و ۳۶ دقیقه
(استان گیلان، فرداد ۹۵)

۱۲- در اول دی ماه، خورشید به مدار در نیمکره‌ی جنوبی عمودی می‌تابد. در نتیجه، در نیمکره‌ی شمالی، اول دی کوتاه‌ترین روز سال است.

- (۱) مدار قطبی جنوب (۲) مدار رأس السرطان (۳) مدار رأس الجدی (۴) مدار استوا
(استان آلمان، فرداد ۹۵)

۱۳- اگر در شهر «الف» بر روی نصف‌النهار 15° غربی ساعت ۸ صبح باشد، در شهر «ب» که بر روی نصف‌النهار 45° شرقی قرار دارد، ساعت چند است؟

- (۱) ۴ صبح (۲) ۱۲ ظهر (۳) ۱۰ صبح (۴) ۱۴ بعدازظهر
(استان آلمان، فرداد ۹۵)

فصل دوم

«سنگ کره. آب کره. هواکره»

درس سوم: چهره زمین

(استان اصفهان، فرداد ۹۵)

۱۴- کدام یک از تصاویر زیر، نحوه تشکیل چین‌خوردگی هیمالیا را نشان می‌دهد؟

(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

درس چهارم: آب فراوان، هوای پاک

(استان تهران، فرداد ۹۵)

(۴) مزوسفر

(۳) ترموسفر

(۲) تروپوسفر

(۱) اتمسفر

۱۵- ابرها در کدام لایه تشکیل می‌شوند؟

(کرامانشاه، بوشهر، خوزستان و شهرستان‌های استان تهران، فرداد ۹۵)

(۲) به خاطر منابع سرشار نفت و گاز اهمیت زیادی دارد.

(۴) ناحیه‌ای از ساحل تا طول ۲۰۰ متر است.

۱۶- کدام جمله زیر در مورد «فلات قاره» نادرست است؟

(۱) در دریاها و دریاچه‌ها دیده می‌شود.

(۳) نام دیگر آن «ایوان خشکی» است.

(استان آذربایجان شرقی، فرداد ۹۵)

۱۷- کدام گزینه درست بیان شده است؟

- (۱) محل تلاقی جریان آب گرم گلف استریم و جریان آب سرد بنگولا، در نیوفاندلند آمریکا است.
 (۲) اگر در قله کوهی به ارتفاع ۳۵۰۰ متر دما ۲۰- درجه سانتی‌گراد باشد، در شهری در مجاورت این کوه که در ارتفاع ۱۰۰۰ متری واقع است دمای هوا ۵ درجه خواهد بود.
 (۳) هر چه دمای هوا کاهش یابد فشار هوا بیشتر می‌شود و هر چه از ارتفاعات بالا به نواحی پست‌تر برویم فشار هوا بیشتر می‌شود.
 (۴) علت متفاوت بودن میانگین دمای سالانه دو شهر که بر روی یک مدار واقع‌اند، تفاوت در زاویه تابش خورشید است.

(استان اردبیل، فرداد ۹۵)

۱۸- کدام بخش اقیانوس از نظر وجود «منابع سرشار نفت و گاز» اهمیت زیادی دارد؟

(۴) فلات قاره

(۳) گودال اقیانوسی

(۲) دشت اقیانوسی

(۱) شیب قاره

(استان فارس، فرداد ۹۵)

۱۹- کدام یک از عبارات زیر صحیح نمی‌باشد؟

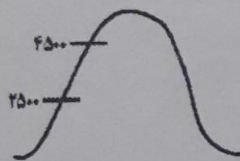
- (۱) پوسته زمین در کف اقیانوس‌ها و دریاها امتداد دارد.
 (۲) کف اقیانوس‌ها و دریاها ناهمواری‌های فراوان دارد.
 (۳) منابع سرشار نفت و گاز معمولاً در ناحیه ایوان خشکی وجود دارد.
 (۴) محل تماس اقیانوس‌ها با خشکی ناحیه‌ای کم عمق به نام شیب قاره است.

(استان فارس، فرداد ۹۵)

۲۰- جهت جریان باد چگونه است؟

- (۱) از جایی که فشار بیشتری دارد به سمت جایی که فشار کمتری دارد.
 (۲) از جایی که فشار کمتری دارد به سمت جایی که فشار بیشتری دارد.
 (۳) از جایی که فشار بیشتری دارد به سمت بالا.
 (۴) از جایی که فشار کمتری دارد به سمت پایین.

۲۱- دمای هوا در ارتفاع ۲۵۰۰ متری صفر درجه است. در همان لحظه در ارتفاع ۴۵۰۰ متری دما چقدر است؟ (استان زنجان، فرداد ۹۵)

(۲) ۶- درجه

(۱) ۶+ درجه

(۴) ۱۲- درجه

(۳) ۱۲+ درجه

فصل سوم

«زیست کره. تنوع شگفت‌انگیز»

درس پنجم: پراکندگی زیست بوم‌های جهان

۲۲- سرزمین‌های اسلامی در دوره خلافت عباسیان، عمدتاً در محدوده جغرافیایی کدام زیست بوم‌ها قرار داشتند؟

(تیزهوشان، فرداد ۹۵)

- (۱) ساوان - جنگل‌های پهن‌برگ معتدله - بیابان
 (۲) بیابان - علفزارهای منطقه معتدل - بیشه‌زارها و مناطق مدیترانه‌ای
 (۳) جنگل‌های بارانی استوایی - بیابان - ساوان
 (۴) جنگل‌های پهن برگ معتدله - بیابان - علفزارهای منطقه معتدل

(استان تهران، فرداد ۹۵)

۲۳- درختان کدام زیست بوم همیشه سبزند و برگ‌ریزان ندارند؟

(۱) توندرا

(۲) ساوان

(۳) تایگا

(۴) جنگل‌های بارانی استوایی

۲۴- کدام جمله در مورد زیست‌بوم‌ها درست است؟

(کرمانشاه، بوشهر، فوزستان و شهرستان‌های استان تهران، فرداد ۹۵)

(۱) آب و هوای زیست‌بوم بیابان همیشه گرم و خشک است.

(۳) درخت بامبو، از گونه‌های گیاهی جنگل‌های بارانی استوایی است.

(۲) ساوان، وسیع‌ترین زیست‌بوم جهان است.

(۴) پرنده توکا از گونه‌های جانوری زیست‌بوم تایگا می‌باشد.

۲۵- در زیست بوم بارندگی بین ۲۵۰ تا ۵۰۰ میلیمتر و زمین همیشه مرطوب است و زیست بوم منطقه
 غلزارها با درختان تک و منفرد بوده و بخش عمده‌ای از زیست بوم در مجاورت مدار راس‌السرطان و
 راس‌الجدی قرار گرفته و اغلب داروهایی که امروزه برای معالجه سرطان استفاده می‌شود از درختان و گیاهان زیست بوم
 به دست می‌آید.

- (۱) ساوان - تایگا - بیابان - جنگل‌های بارانی استوایی
 (۳) تایگا - ساوان - جنگل‌های بارانی استوایی - بیابان

- (۲) تایگا - ساوان - بیابان - جنگل‌های بارانی استوایی
 (۴) ساوان - تایگا - جنگل‌های بارانی استوایی - جنگل‌های بارانی استوایی

۲۶- این ویژگی زیر مربوط به کدام نوع زیست بوم می‌باشد؟

(استان اردبیل، فرداد ۹۵)

این زیست بوم به داشتن جنگل‌های مخروطیان و سوزنی‌برگ معروف است و درختانی مانند کاج و سرو در این ناحیه
 همیشه سبزند و در قاره‌های آسیا، اروپا و آمریکای شمالی گسترش یافته است»
 (۲) توندرا
 (۱) تایگا

۲۷- زیست بوم استان گیلان با کدام یک از زیست‌بوم‌های دنیا در گزینه‌های زیر شباهت بیشتری دارد؟
 (۱) ساوان
 (۳) غلزارهای منطقه معتدل

- (۴) جنگل‌های بارانی استوایی
 (۲) توندرا
 (۴) جنگل‌های بارانی استوایی

درس هشتم: زیست‌بوم‌ها در خطرند

۲۸- با از بین رفتن کدام یک از جنگل‌ها، آب و هوای کره‌ی زمین گرم‌تر شده و رطوبت لایه‌ی تروپوسفر تقریباً تا ۵۰ درصد
 کاهش می‌یابد؟

- (۱) مخروطی
 (۲) استوایی
 (۳) پهن برگ
 (۴) مدیترانه‌ای

۲۹- کدام یک از مناطق زیر قابلیت جذب دی اکسید کربن و تبدیل آن به اکسیژن را دارند؟
 (۱) استوا
 (۲) تایگا
 (۳) ساوان
 (۴) منطقه‌ی مدیترانه‌ای

فصل چهارم

«ساکنان سیاره زمین»

درس هفتم: جمعیت جهان

۳۰- تمام موارد زیر از عوامل انسانی - اقتصادی مؤثر در تراکم جمعیت هستند به جز
 (۱) نواحی صنعتی و کارخانه‌های متعدد
 (۲) نواحی پررونق گردشگری
 (۳) معادن و ذخایر زیرزمینی
 (۴) مکان‌های دارای بازار

درس هشتم: جهان نابرابر

۳۱- یک راهنمای تورهای گردشگری می‌خواهد به کشوری دارای شاخص‌های بالای توسعه و فرصت‌های شغلی کافی برای او که با مشکل
 ساخوردگی جمعیت مواجه نباشد مهاجرت کند. کدام کشور زیر مقصد بهتری برای او به حساب می‌آید؟
 (۱) آلمان
 (۲) روسیه
 (۳) مالزی
 (۴) ژاپن

۳۲- معمولاً میزان ثروت مادی و رشد اقتصادی کشورها را با و اندازه‌گیری می‌کنند و در یک جامعه
 نشان دهنده وضعیت سلامت و بهداشت آن جامعه است.

(۱) تولید ناخالص داخلی و درآمد سرانه - امید به زندگی
 (۲) تولید ناخالص داخلی و سواد و آموزش - امید به زندگی
 (۳) درآمد سرانه و امید به زندگی - میزان طول عمر
 (۴) درآمد سرانه و سواد و آموزش - میزان طول عمر

۳۳- با توجه به عوامل مهمی که در سنجش نابرابری جمعیت مورد مطالعه قرار می‌گیرد، کدام گزینه درست نیست؟
 (۱) کاهش تولید و درآمد ← سوریه و عراق
 (۲) رشد منفی جمعیت ← لهستان و رومانی
 (۳) فقر مطلق ← موزامبیک و تانزانیا
 (۴) درآمد سرانه بالا ← کشورهای آمریکای جنوبی

فصل پنجم

«عصر یکپارچگی و شکوفایی»

درس نهم: ایرانی متحد و یکپارچه

۳۴- کدام یک از عوامل زیر در ارتباط با ضعف و سقوط حکومت صفوی، از درجه اهمیت بیشتری برخوردار است؟

(استان اصفهان، فرداد ۹۵)

- (۱) ضعف سلطان حسین در مقابله با گروه شورشی افغان
- (۲) اختلاف بین مقام‌های کشوری و لشکری
- (۳) سیاست غلط پادشاهان صفوی در خصوص شاهزادگان
- (۴) شورش به وجود آمده به وسیله افغان‌ها

۳۵- کدام پادشاه صفوی برای تقویت حکومت مرکزی و جلوگیری از نافرمانی و بی‌نظمی سران ایل‌های قزلباش، حکومت ولایت‌ها را از آنان گرفت؟

(۱) شاه تهماسب

(۲) سلطان حسین

(۳) شاه عباس اول

(۴) شاه اسماعیل

(استان مازان، رضوی، فرداد ۹۵)

۳۶- کدام گزینه درباره‌ی دوره صفویه نادرست است؟

(۱) گسترش تجارت داخلی و خارجی

(۲) اشغال جزایر جنوبی ایران توسط عثمانی‌ها

(۳) عدم توجه به شعر و ادب فارسی

(۴) همبستگی اقوام مختلف ایرانی

(استان فارس، فرداد ۹۵)

۳۷- توسعه صنعت کشتی‌سازی در اروپا چه نتیجه‌ای داشت؟

(۱) پیشرفت‌های فرهنگی و اجتماعی

(۲) کشف سرزمین‌های جدید

(۳) گسترش اختراعات و اکتشافات

(۴) دگرگونی سیاسی و مذهبی

درس دهم: اوضاع اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی ایران در عصر صفوی

۳۸- در درس‌های کتاب مطالعات اجتماعی، برخی از دوره‌های تاریخ ایران با نام‌های ویژه‌ای مشخص شده‌اند. علت نام‌گذاری

(تیزهوشان، فرداد ۹۵)

کدام عصر تاریخی درست‌تر ذکر شده است؟

(۱) عصر طلایی فرهنگ و تمدن: برقراری روابط سیاسی و بازرگانی ایران با برخی کشورهای اروپایی

(۲) عصر پیروزی فرهنگ بر شمشیر: حضور خاندان ایرانی برمکیان در دستگاه خلافت عباسی

(۳) عصر یکپارچگی و شکوفایی: استقرار حکومت قدرتمند مغولان به جای حکومت‌های محلی به جا مانده از سلجوقیان

(۴) عصر جستجوی پیشرفت: آشنایی ایرانیان با دستاوردهای علمی و صنعتی اروپاییان

(استان تهران، فرداد ۹۵)

۳۹- به کدام یک از علوم زیر در دوره صفویه توجه بسیار می‌شد؟

(۱) ریاضیات

(۲) طب

(۳) فلسفه

(۴) فقه

(استان فارس، فرداد ۹۵)

۴۰- در دوره صفوی کدام یک از علوم زیر مورد کم توجهی شاهان قرار داشت؟

(۱) تاریخ

(۲) ادبیات فارسی

(۳) فلسفه

(۴) حدیث

فصل ششم

«ایران از عهد نادرشاه تا ناصرالدین شاه»

درس یازدهم: تلاش برای حفظ استقلال و اتحاد سیاسی ایران

۴۱- نوع امتیازهای واگذار شده در کدام یک از قراردادهای زیر، با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) قرارداد ۱۹۱۹

(۲) قرارداد پاریس

(۳) قرارداد مفصل

(۴) قرارداد داریسی

(تیزهوشان، فرداد ۹۵)

۳۱- کدام گزینه جزو عوامل مهم نابه‌سامانی اوضاع اجتماعی و اقتصادی ایران در دوران افشاریه می‌باشد؟

(کرمانشاه، بوشهر، قم) استان و شهرستان‌های استان تهران، فرداد (۹۵)

- (۱) استعمارگری کشورهای اروپایی برای به دست آوردن منابع بیشتر
- (۲) مجوز نبودن ایران به توپ و تفنگ‌های جنگی و شکست‌های پی در پی
- (۳) وجود خاندان‌های پرنفوذ و دخالت آن‌ها در امور کشورداری
- (۴) نافرمانی‌ها و شورش‌های پیاپی در سال‌های پایانی حکومت

۳۲- «آگاهی از اهمیت نیروی دریایی» و «استفاده از شیوه‌های مسالمت‌آمیز در ارتباط با شورش‌های داخلی»، به ترتیب از ویژگی‌های کدام یک از پادشاهان ایران می‌باشد؟

(استان اصفهان، فرداد (۹۵))

- (۱) نادرشاه افشار - کریم خان زند
- (۲) کریم خان زند - نادرشاه افشار
- (۳) نادر شاه افشار - شاه عباس اول
- (۴) شاه عباس اول - کریم خان زند

۳۳- طبق کدام عهدنامه قسمت‌های شرقی ایران، از آن جدا شد؟

(استان فراسان، ضوی، فرداد (۹۵))

- (۱) پاریس
- (۲) گلستان
- (۳) مفصل
- (۴) ترکمان چای

۳۴- در کدام گزینه ویژگی ذکر شده با نام حکومت ارتباطی ندارد؟

(استان گیلان، فرداد (۹۵))

- (۱) قاجاریه: گسترش نفوذ اروپاییان به ایران
- (۲) افشاریه: ایجاد حکومت پایدار و منسجم
- (۳) زندیه: دوران آرامش و آسایش گذرا
- (۴) صفویه: یکپارچگی سرزمین ایران

درس دوازدهم: در جست و جوی پیشرفت و رهایی از سلطه خارجی

۳۵- «نوسازی ارتش»، «اصلاح تشکیلات حکومتی» و «احیای هویت دینی» به ترتیب مهمترین موضوع مورد نظر کدام یک از شخصیت‌های اندیشمند تاریخی در مسیر پیشرفت و سربلندی ایران بوده است؟

(تیزهوشان، فرداد (۹۵))

- (۱) عباس میرزا - امیرکبیر - امام خمینی (ره)
- (۲) ستارخان - دکتر مصدق - شیخ فضل‌الله نوری
- (۳) میرزا کوچک خان - قائم مقام فراهانی - آیت الله مدرس
- (۴) رئیس‌علی دلواری - سید محمد خیابانی - آیت الله کاشانی

۳۶- از عمده‌ترین محصولات کشاورزی ایران در دوره‌ی ناصرالدین شاه بود.

(استان تهران، فرداد (۹۵))

- (۱) غلات
- (۲) توتون و تنباکو
- (۳) خشکبار
- (۴) گندم و جو

۳۷- «نخستین حرکت جدی مردم ایران برای رهایی از نفوذ و سلطه خارجی و ایستادگی در برابر ستم داخلی» و «یکی از گسترده‌ترین جنبش‌های اجتماعی که در اعتراض به واگذاری امتیازهای اقتصادی به بیگانگان شکل گرفت» به ترتیب مربوط به کدام یک از وقایع تاریخی زیر است؟

(استان آذربایجان شرقی، فرداد (۹۵))

- (۱) قیام پانزده خرداد ۱۳۴۲ - نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران
- (۲) انقلاب مشروطیت - نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران
- (۳) نهضت تنباکو - نهضت تنباکو
- (۴) نهضت تنباکو - انقلاب مشروطیت

(استان اردبیل، فرداد (۹۵))

۳۸- یکی از پیشگامان تأسیس مدرسه به سبک اروپایی در ایران، چه کسی بود؟

- (۱) عباس میرزا
- (۲) میرزا حسن رشديه
- (۳) سید جمال‌الدین اسدآبادی
- (۴) میرزا ابوالقاسم فراهانی

۳۹- برای اولین بار به فرمان چه کسی، افرادی از ایران برای فراگیری علوم و فنون جدید به اروپا فرستاده شدند؟

(استان فارس، فرداد (۹۵))

- (۱) فتح‌علی شاه
- (۲) عباس میرزا
- (۳) میرزاتقی خان فراهانی
- (۴) ناصرالدین شاه

(استان زنجان، فرداد (۹۵))

۴۰- «نخستین حرکت جدی مردم ایران برای رهایی از نفوذ و سلطه‌ی خارجی کدام مورد است؟

- (۱) نهضت ملی شدن صنعت نفت
- (۲) نهضت تنباکو
- (۳) انقلاب مشروطه
- (۴) قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲